

О.М. Чабанюк, канд. екон. наук, доц. (ЛТЕУ, Львів)

Н.О. Лобода, канд. екон. наук, доц. (ЛНУ ім. Івана Франка, Львів)

ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ, АУТСОРСИНГ І АУТСТАФІНГ

Внутрішній контроль як функція управління є засобом зворотного зв'язку між об'єктом управління й органом управління, інформуючи про дійсний стан об'єкта і фактичне виконання управлінських рішень.

Для покращення ведення внутрішнього контролю варто застосовувати сучасні форми організації внутрішнього контролю.

Одним з видів є аутсорсинг. Аутсорсинг можна віднести до розряду стратегічних рішень. Найчастіше на аутсорсинг віддаються такі завдання: ведення внутрішнього аудиту, бухгалтерського обліку, ІТ-послуги та інші. В принципі, передати на аутсорсинг можна будь-яку сферу діяльності, яка не є профільною для даної компанії.

Переваги аутсорсингу:

1. Зменшення витрат компанії (як правило, послуги фірми-аутсорсера коштують менше, ніж ті ж послуги, але виконувані фірмою-замовником);

2. Скорочення штатного персоналу, і як наслідок, економія на податках на заробітну плату;

3. Вивільнення внутрішніх ресурсів компанії для виконання більш важливих функцій;

4. Концентрація фірми на головній меті;

5. Використання спеціалізованого професійного обладнання та технологій фірми-аутсорсера;

6. Мінімізація ризиків;

7. Моментальний доступ до кваліфікованих кадрів фірми-аутсорсера;

8. Швидкі терміни виконання: фірма-замовник отримує швидкий результат роботи, і не спостерігає за підготовкою до неї.

Вдаючись до аутсорсингу, компанія йде на обдуманий і розумний крок, оскільки це значно полегшить діяльність підприємства. Але, природно, передача певних функцій на аутсорсинг передбачає і наявність деяких ризиків.

Недоліки аутсорсингу:

1. Результат роботи фірми-аутсорсера може виявитися нижче за якістю, ніж потрібно фірмі-замовнику;

2. Недостатній вплив на фірму-аутсорсера, що може спричинити за собою додаткові збитки і витрату часу;

3. Ризик втрати конфіденційної внутрішньої інформації

компанії, так як фірма-аутсорсер має доступ до важливої документації.

Для покращення внутрішнього контролю можна використовувати також сучасну форму організації – аутстафінг.

Термін «аутстафінг» законодавчо не визначено, та на практиці він означає, що компанія-виконавець надає своїх кваліфікованих співробітників у тимчасове користування компанії-замовнику для виконання певної роботи (надання послуг).

Підпунктом 14.1.183 п. 14.1 ст. 14 Податкового кодексу визначено схоже за розумінням поняття «послуга з надання персоналу» - це господарська або цивільно-правова угода, відповідно до якої особа, що надає послугу (резидент або нерезидент), направляє у розпорядження іншої особи (резидента або нерезидента) одну або кількох фізичних осіб для виконання визначених цією угодою функцій. Угода про надання персоналу може передбачати укладання зазначеними фізичними особами трудової угоди або трудового контракту з особою, у розпорядження якої їх направлено. Інші умови надання персоналу (у тому числі винагорода особі, що надає послугу) визначаються угодою сторін.

Тобто такі працівники можуть підпорядковуватися внутрішньому трудовому розпорядку компанії-замовника, розміщуватись на території замовника, але не є його найманими працівниками у загальному розумінні, оскільки заробітну плату їм виплачує компанія-виконавець.

Також ст. 39 Закону про зайнятість передбачено такий вид діяльності, як діяльність суб'єктів господарювання, які наймають працівників для подальшого виконання ними роботи в Україні в іншого роботодавця.

Прикладом аутстафінгу є залучення бухгалтера, аудитора тощо з укладенням відповідного договору між компаніями щодо конкретного фахівця.

Дедалі поширенішим є явище, коли компанія-замовник звільняє своїх працівників, а компанія-виконавець зараховує їх до свого штату. Працівники продовжують виконувати свої звичайні обов'язки, але перебувають вже у штаті компанії-виконавця.

Саме для захисту прав та законних інтересів таких працівників ст. 39 Закону про зайнятість встановлено низку заборон і обмежень для компаній-замовників та виконавців, які мають на меті не допустити погіршення умов праці та нехтування трудовими гарантіями працівників.

Так, суб'єкти господарювання – роботодавці, які наймають працівників для подальшого виконання ними роботи в Україні в іншого роботодавця, можуть направляти працівників за умови, що це

передбачено колективним договором такого роботодавця, та за наявності згоди первинної профспілкової організації.

Суб'єкт господарювання – роботодавець, який наймає працівників для подальшого виконання ними роботи в Україні в іншого роботодавця, зобов'язаний:

- укласти договір з роботодавцем про застосування праці працівника;

- виплачувати працівникові заробітну плату в розмірі, не нижчому, ніж розмір мінімальної заробітної плати, встановленої законом, та заробітної плати, яку отримує працівник у роботодавця за виконання такої самої роботи;

- забезпечувати працівнику час роботи та відпочинку на умовах, визначених для працівників роботодавця, що передбачено умовами колективного договору та правилами внутрішнього трудового розпорядку;

- нараховувати та сплачувати єдиний внесок на користь працівника;

- не перешкоджати укладенню трудового договору між працівником та роботодавцем, у якого виконувалися роботи.

Інформаційні джерела

1. Лобода Н.О., Чабанюк О.М., Сподарик Т.І. Аутсорсинг як структурний елемент національної економіки. Бізнес інформ. 2020. № 5. С. 212-218.

2. Лобода Н.О., Чабанюк О.М., Сенишин Б.Б. Аутсорсинг як механізм облікових інновацій на українських підприємствах. Бізнес інформ. 2020. № 2. С. 329-336.

УДК 65.

О.Л. Шерстюк, д-р екон. наук, доц. (ННЦ «Інститут аграрної економіки», Київ)

БІЗНЕС-АНАЛІЗ У СИСТЕМІ КОНСАЛТИНГОВИХ ПОСЛУГ

Ускладнення бізнес-процесів, урізноманітнення інформаційних потреб зацікавлених осіб, що супроводжується розвитком методології бухгалтерського обліку та аудиту, призводить до формалізації окремих сегментів консалтингової діяльності. Прикладами таких сегментів можуть бути визнані послуги, пов'язані з нарахуванням та сплатою податків, управлінням матеріальними, людськими та фінансовими ресурсами підприємства, створенням та реалізацією програм